

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Янків М. Д., ректор Львівського інституту менеджменту, д. е. н., проф.

Миرونюк В. М., проректор Львівського інституту менеджменту, к. геогр. н.,

Даниленко Н. Б., завідувач кафедри фундаментальних економічних та природничих дисциплін Львівського інституту менеджменту, к. е. н., доц;

Бабець І. Г., завідувач кафедри маркетингу та економічної безпеки Львівського інституту менеджменту, д. е. н., доц.;

Ніколаєв В. П., завідувач кафедри менеджменту та міжнародного бізнесу, д. е. н., проф;

Матвійчук Т. Д., завідувач кафедри гуманітарних дисциплін, к. соц. н.

Теоретико-методологічні аспекти економічної безпеки держави та підприємств.

Тенденції та пріоритети формування економічної безпеки держави в контексті сталого розвитку.

Проблеми та напрями зміцнення фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання.

Інституціональні чинники економічної безпеки держави та підприємств в умовах трансформації суспільства.

Антикризовий менеджмент в системі економічної безпеки.

Ефективне управління людським капіталом в контексті економічної безпеки підприємства.

Захист інтелектуальної власності в Україні як механізм забезпечення економічної безпеки на макро- та мікрорівні.

Соціальні та психологічні аспекти економічної безпеки.

Кафедра фундаментальних економічних та природничих дисциплін

Кафедра маркетингу та економічної безпеки

Кафедра менеджменту та міжнародного бізнесу

Кафедра гуманітарних дисциплін

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ СУБ'ЄКТІВ МІКРО- ТА МАКРОРІВНЯ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів конференції

31 травня 2016 року

м. Львів

Львівський Інститут Менеджменту

**Кафедра фундаментальних економічних
та природничих дисциплін**

Кафедра маркетингу та економічної безпеки

Кафедра менеджменту та міжнародного бізнесу

Кафедра гуманітарних дисциплін

**ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ
СУБ'ЄКТІВ МІКРО- ТА МАКРОРІВНЯ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ**

Збірник матеріалів конференції

31 травня 2016 року

м. Львів

УДК 338.2:351.863](477)"20"(063)

ББК У9(4Укр)01-981я431

АЗ В 855

**Рекомендовано до друку Вченою радою
Львівського інституту менеджменту
(протокол №5 від 16 червня 2016 року)**

Управління економічною безпекою суб'єктів мікро- та макrorівня в умовах євроінтеграції України : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (31 травня 2016 р., м. Львів). – Львів : Львівський інститут менеджменту, 2016. – 170 с.

Організаційний комітет

Янків М. Д., ректор Львівського інституту менеджменту, д.е.н., проф.

Миронюк В. М., проректор Львівського інституту менеджменту, к.геогр.н.,

Даниленко Н. Б., завідувач кафедри фундаментальних економічних та природничих дисциплін Львівського інституту менеджменту, к.е.н., доц;

Бабець І. Г., завідувач кафедри маркетингу та економічної безпеки Львівського інституту менеджменту, д.е.н., доц.;

Ніколаєв В. П., завідувач кафедри менеджменту та міжнародного бізнесу, д.е.н., проф;

Матвійчук Т. Д., завідувач кафедри гуманітарних дисциплін, к.соц.н.

Збірник матеріалів конференції містить результати емпіричних та теоретичних досліджень науково-практичних проблем управління фінансово-економічною безпекою України на різних рівнях системної ієрархії управління, а також рекомендації щодо їх розв'язання на основі висновків і пропозицій за результатами наукових пошуків вчених-економістів, викладачів, аспірантів та студентів.

Стукановська Н. Є. Ризик та прийняття економічних рішень з урахуванням ризиків	117
--	-----

Секція 4. Інституціональні чинники економічної безпеки держави та підприємств в умовах трансформації суспільства

Залуський Р. Я. Особливості функціонування ІТ бізнес-акселераторів в Україні	120
--	-----

Merkulov T. O. Influence of income distribution on economic security of Ukraine	124
---	-----

Секція 5. Антикризовий менеджмент в системі економічної безпеки

Біда М. Б. Ключові етапи антикризового управління підприємством	128
---	-----

Секція 6. Ефективне управління людським капіталом в контексті економічної безпеки підприємства

Мусій А. Р. Мотивація управлінського персоналу як засіб протидії загрозам економічній безпеці організації	130
---	-----

Секція 7. Захист інтелектуальної власності в Україні як механізм забезпечення економічної безпеки на макро- та мікрорівні

Бабець І. Г. Інтелектуальна власність в системі економічної безпеки держави: методологічний аспект	134
--	-----

Секція 8. Соціальні та психологічні аспекти економічної безпеки

Борщевський В. В., Кравців І. К. Соціально-психологічні аспекти розвитку маркетингу сільських територій прикордонного регіону в умовах посилення безпекових викликів євроінтеграції України	139
---	-----

Голяк М. І. Реформування податкової системи в Україні в аспекті соціальної відповідальності	142
---	-----

Женчак О. В. Інвестиційна діяльність недержавних пенсійних фондів у системі соціально-економічної безпеки	145
---	-----

Миронюк В. М. Розвиток та перспективи відносин між Україною та Німеччиною в науково-освітній сфері	150
--	-----

Мороз К. С. Напрямки забезпечення соціальної безпеки в сучасних умовах	159
--	-----

Кіт В. І. Збалансування доходів і видатків державного бюджету	162
---	-----

Матвійчук Т. Д. Перспективи застосування методики емпіричного дослідження інтерпретації економічної безпеки на рівні малих груп	166
---	-----

Матвійчук Тарас Дмитрович
завідувач кафедри гуманітарних дисциплін
Львівського інституту менеджменту

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДИКИ ЕМПІРИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НА РІВНІ МАЛИХ ГРУП

В контексті дослідження соціальних та психологічних аспектів економічної безпеки існує потреба вироблення методики відповідного емпіричного дослідження, що дала б змогу виявити ті фактори прямого чи опосередкованого впливу, які стосуються безпосередньо інтерпретації поняття безпеки і самої безпеки на рівні особистості та малих груп. Цілком можливо, що саме на рівні соціального і психологічного сприйняття та інтерпретації економічної безпеки знаходяться чинники, які дозволяють виробити можливості управління безпекою.

Відповідно до аналізу результатів наукових досліджень в Україні, які інтерпретує А. В. Сибірний, з'являються підстави констатувати недостатню розробленість методології й емпіричних досліджень когнітивних моделей соціальної реальності як елементів управлінського циклу [4, с. 92].

Крім того, емпіричні наукові пошуки соціальних та психологічних відображень понять, пов'язаних із безпекою дозволяють формувати та вдосконалювати понятійно-категоріальний апарат безпекознавства.

Саме відсутністю єдиного методологічного підходу до проблематики економічного безпекознавства З. С. Варналій пояснює брак комплексного відображення у фаховій літературі проблем формування системи економічної безпеки та повного переліку відповідних індикаторів, усталеного понятійного апарату ... [2, с. 10].

Потреба вироблення відповідного дослідницького інструментарію підтверджується ще й тим, що поняття економічної безпеки неодмінно пов'язане із мінливістю та динамічним характером економічної системи, незалежно від її форми, масштабу чи теоретичної інтерпретації.

Аналізуючи особливості економічної системи на рівні регіону, І. Г. Бабець зазначає, що оптимізації структурної побудови системи сприятиме саме покращення якісних характеристик певних елементів, зміцнення взаємозв'язків між елементами системи та елементами інших систем [1, с. 31].

Тому, на мою думку, зосередження науково-дослідної уваги на соціально-психологічних аспектах економічної безпеки дозволяє виявити не лише

структурно-економічні, але і інтерпретаційні та стереотипні моделі пояснення понять та станів безпеки в економічній сфері.

В цьому контексті варто звернути увагу на визначення економічної безпеки, яке пропонує І. Михасюк, «економічна безпека – це здатність національної економіки забезпечити стабільний розвиток виробництва в державі з метою оздоровлення її головних потреб» (*Підкреслено мною, Т. М.*) [5, с. 15].

Очевидно, тут мова йде про надання поняттю економічної безпеки об'єктивованості, чи навіть прямої залежності від впливу, активності людини у всіх сферах та на усіх рівнях економічних відносин.

Як зазначає С. І. Мельник, аналіз переліку визначень поняття економічної безпеки дозволяє зробити висновок про те що, найважливішим чинником досягнення безпеки є стан безпеки, при цьому акцентуючи на важливості врахування постійного динамічного руху відповідних процесів на різних рівнях [3, с. 8].

Методика емпіричного дослідження інтерпретації економічної безпеки на рівні малих груп повинна, на мій погляд, включати комплексне соціологічне дослідження, метою якого є з'ясування рівнів ставлення (особистості зокрема та малої групи загалом) до понять, пов'язаних із безпекою, її розумінням, уявленнями про межі чи середовище безпеки та про фактори, які у різних площинах можуть впливати на порушення стану безпеки.

Використовуючи структурно-ієрархічний підхід до опису системи національної безпеки держави, І. О. Ревак представляє економічну безпеку окремою підсистемою, крім того, іншими підсистемами у цій структурі є: військова безпека, політична безпека, інституційна безпека, гуманітарна безпека, інформаційна безпека, а також екологічна безпека [6, с. 396].

Представляючи систему класифікації та зв'язків загроз економічній безпеці, відповідно до схеми Т. Клебанової, О. С. Шнипко звертає увагу на конкретизовані сфери виникнення загроз, а саме: кримінологічні, військові, економічні, правові, політичні, соціальні, інформаційні, екологічні, науково-технічні. Відповідно до зазначеної системи наведено рівні ймовірності виникнення загроз (реальні, потенційні, малоїмовірні, дуже ймовірні), а також придатність управлінському впливу (керовані, некеровані) [7, с. 87].

В цьому контексті цікавою є також ієрархія незадоволених потреб та порушень соціально-економічної безпеки, кожен рівень якої відповідає рівню потреб людини, відповідно до теорії А. Маслоу (продуктивність праці, мотивація до праці, соціально-демографічні деформації, посилення

економічного та ідейно-морального розшарування суспільства, деструктивні збурення в суспільстві) [7, с. 96].

Як результат порівняння теоретичних моделей інтерпретації економічної безпеки різних рівнів, у цій доповіді пропоную модель фрагмента емпіричного інструментарію соціологічного дослідження, що може бути застосована для вивчення інтерпретації економічної безпеки на рівні особистості та малих груп, методом анкетування чи інтерв'ю.

Суть такого інструментарію полягає у наданні можливості респондентам самостійно оцінити запропоновані категорії економічної безпеки та ймовірні зовнішні впливи на них із позначенням (оцінкою) рівня можливих загроз (дуже низький, низький, нейтральний, високий, дуже високий), рівня їх ймовірності (малоймовірні, потенційні, реальні, дуже ймовірні) та придатності впливу (керовані, некеровані).

Отримана в результаті використання такого інструментарію інформація є важливою не лише для дослідників, адже наше ставлення та розуміння понять безпеки великою мірою формуються та основи того, як інтерпретується безпека нашим соціальним оточенням.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бабець І. Г. Зовнішньоекономічна безпека регіонів України в умовах співробітництва з країнами ЄС : теоретико-методологічні та прикладні аспекти : монографія / Ірина Георгіївна Бабець ; Національний інститут стратегічних досліджень. – Львів : Паїс, 2011. – 398 с. : іл.
2. Варналій З. С. Проблематика структуривання та визначення понять в економічній безпекології / З. С. Варналій / Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція "Економічна безпека: держава, регіон, підприємство" (2 : 15 грудня, 2015 – 15 січня, 2016 : Економічна безпека : держава, регіон, підприємство : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 15 грудня 2015 р. – 15 січня 2016 р. / [редакційна колегія : В. О. Онищенко ... [та ін.] ; Міністерство освіти і науки України, Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, Кафедра фінансів і банківської справи. – Полтава : ПолтНТУ, 2016. – 213 с. : іл., табл., схеми. С. 10-15.
3. Мельник С. І. Формування системи економічної безпеки комерційного банку в умовах модернізації економіки України : монографія / Степан Іванович Мельник ; Міністерство внутрішніх справ України, Львівський державний університет внутрішніх справ. – Львів : Ліга-Прес, 2012. – 225 с. : табл., схеми.
4. Менеджмент безпеки держави, регіону, підприємства : проблеми і виклики сьогодення : монографія / [В. Г. Алькема ... [та ін.] ; за загальною редакцією З. Б. Живко, І. Г. Бабець]. – Львів : Ліга-Прес, 2015. – 345 с. : іл., табл.
5. Михасюк І. Економічна безпека країни в умовах глобалізації / Іван Михасюк / ЛНУ ім. Ів. Франка. – Львів, 2001. – 46 с. : табл.
6. Ревак І. О. Інтелектуальний потенціал у системі економічної безпеки України : проблеми теорії та практики : монографія / Ірина Олександрівна Ревак ; Львівський державний університет внутрішніх справ. – Львів : ЛьвДУВС, 2015. – 415 с. : іл., табл., схеми.
7. Шнипко О. С. Економічна безпека ієрархічних багаторівневих систем: регіональний аспект : Монографія / Олександр Сергійович Шнипко – К. : Генеза, 2006 – 287 с. : табл., рис.